

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-04-22
Besvaras senast
2021-04-28 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:2606 Behovet av stärkt patientsäkerhet vid elektrokonvulsiv behandling

Elektrokonvulsiv behandling (ECT) är en behandlingsmetod som används vid många allvarliga sjukdomstillstånd inom psykiatrin. Behandlingen går ut på att man under muskelrelaxation och narkos utlöser ett generaliserat epileptiskt anfall, som på egen hand avslutas efter 30–60 sekunder. Det epileptiska anfallet utlöses genom att det centrala nervsystemet stimuleras med elektriska impulser ett fåtal sekunder genom elektroder på huden.

Enligt Svenska Psykiatriska Föreningens publicerade kliniska riktlinjer för behandling av ECT anses behandlingsmetoden vara en väletablerad metod både vetenskapligt och erfarenhetsmässigt. I riktlinjerna framgår det likaså att svår depression är den främsta indikationen för ECT och att studier återkommande påvisar att ECT är överlägsen annan behandling. Patienter med katatoni förbättras enligt uppgift i en mycket hög andel av fallen, oavsett annan underliggande diagnos. Vid syndrom som malign katatoni och deliriös mani verkar ECT effektivt och kan i vissa fall ha en direkt livräddande effekt. Vid cykloid psykos och postpartumpsykos har behandlingsmetoden likaså en snabb och säker effekt, enligt den information som återfinns i de kliniska riktlinjerna.

Frågan om ECT som behandlingsmetod är omdiskuterad, både vad det gäller effekter och biverkningar. Det är och har länge varit ett kontroversiellt område. Ur ett patientsäkerhetsperspektiv är det givetvis helt avgörande att kunskapsöversikten är god och att bästa tänkbara kunskapsläge formar adekvata behandlingsmetoder. Behandlingens fördelar och nackdelar behöver återkommande lyftas fram och hanteras utifrån ny evidens och beprövad erfarenhet.

Patienter som drabbats av långvariga minnesstörningar efter ETC-behandling har vittnat om bristande information om biverkningar och ett dåligt bemötande från vården. Socialstyrelsen har med anledning av detta, tillsammans med en expertgrupp, identifierat behov av stöd till vården när det gäller bemötande och direkta åtgärder som vården kan vidta.

Det är vanligt att patienter får minnesstörningar under själva behandlingsperioden, och den problematiken kan hålla i sig upp till några veckor efter att behandlingen har avslutats. Vad det gäller ECT och långvariga minnesstörningar är det således viktigt att patienters beskrivningar av långvarig

minnesstörning hanteras, analyseras och följs upp eftersom kunskapsläget behöver utvecklas. Biverkningar som orsakas av behandlingsmetoden måste likaså hanteras genom en god eftervård och därmed också anses vara en självklar del av vårdprocessen när behov föreligger. Med anledning av förekomsten av de negativa effekter som ECT kan orsaka bör likaså en försiktighetsprincip tillföras vid behandling av personer under 18 år.

Med anledning av detta vill jag fråga socialminister Lena Hallengren:

Anser ministern att det finns behov av att ta till ytterligare åtgärder för att säkerställa patientsäkerheten vid ECT-behandling, och avser ministern att särskilt utreda frågan om att tillämpa en försiktighetsprincip när det gäller behandling av personer under 18 år?

.....

Clara Aranda (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander